

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: **M. M.**, zast. advokátkou JUDr. Hanou Skotnicovou, Na Hradbách 119/3, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, tř. Tomáše Bati 21, Zlín, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 2. 2020, čj. KUZL 1244/2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 18. 5. 2021, čj. 65 A 56/2020-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Rožnov pod Radhoštěm (stavební úřad) rozhodnutím ze dne 6. 11. 2019 nařídil žalobci podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), aby odstranil stavbu, jež se nachází na pozemcích parc. č. XA, XB, XC v k. ú. X, a to rekreační objekt, který zahrnuje dvojici propojených UNIMO buněk, další UNIMO buňku s nadstřeškem, suchou latrínu a domovní odběrné elektrické zařízení (dále souhrnně jen „stavba“). Žalovaný v záhlaví uvedeném rozhodnutím změnil rozhodnutí stavebního úřadu tak, že vypustil z výrokové části některé nadbytečné popisné údaje o stavbě (GPS souřadnice), vypustil výrok II, který se týká nákladů řízení, a ve zbytku rozhodnutí potvrdil.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost.

[4] Stěžovatel namítl, že krajský soud dostatečně nepřihlédl ke všem okolnostem případu. Zopakoval, že v době, kdy vlastnické právo k dotčeným pozemkům nabyt jeho otec, bylo na pozemcích podle územního plánu možné postavit rodinný dům, resp. rekreační objekt. Následně však při změně územního plánu byly pozemky chybně vyňaty ze zastavitelné plochy. O tom se však otec stěžovatele (jeho právní předchůdce), který pracovně pobýval v zahraničí a doručování tak probíhalo prostřednictvím úřední desky, dozvěděl až poté, co uplynuly lhůty k možné obraně proti změně územního plánu. Zásah do vlastnického práva stěžovatele je tak zjevně nepřiměřený a v rozporu s jeho legitimním očekáváním, protože vlastníkům okolních pozemků bylo umožněno stavět. Stěžovatel je přesvědčen, že řízení o odstranění stavby bylo možné přerušit do doby přijetí změny územního plánu, která předchází chybu napravit. Přijetí této změny je přitom podle sdělení stavebního úřadu ze dne 20. 12. 2017 pravděpodobné. Stěžovatel by tak splnil podmínky pro dodatečné povolení stavby a mohl by požádat o obnovu řízení o jejím dodatečném povolení.

[5] S ohledem na specifické okolnosti této věci nelze podle stěžovatele postupovat ryze formalisticky podle vzoru „*nedošlo k dodatečnému povolení stavby, protože nedošlo ke změně územního plánu, stavby musí být odstraněny*“. Ačkoli stěžovatel rozumí argumentaci krajského soudu, je přesvědčen, že se s ohledem na okolnosti případu jedná o natolik výjimečnou situaci, že by měla být také výjimečně posuzována. Stěžovatel rovněž konstatoval, že odstraněním stavby by byl znehodnocen jeho majetek, a to bez jakékoli náhrady. Jednalo by se tedy o nepřiměřený zásah do jeho vlastnického práva. Zohlednit by se tedy mělo vlastnické právo stěžovatele a princip legitimního očekávání, jakož i § 2 správního řádu, podle kterého správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu. Stěžovatel zdůraznil, že správní orgány a správní soudy by při své rozhodovací činnosti měly zajistit, aby striktní aplikace norem nevedla k takovému výsledku, který by extrémně odporoval základním zásadám právního státu či který by vyústil v nepřijatelnou tvrdost zákona.

[6] Stěžovatel navrhl, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Již úvodem NSS konstatuje, že krajský soud věc správně posoudil po skutkové i právní stránce a jeho závěrům nelze nic vytknout. NSS se ztotožňuje se závěry krajského soudu a v podrobnostech na ně odkazuje.

pokračování

[10] Krajský soud správně dovodil, že podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona je stavební úřad, pokud zjistí existenci stavby provedené bez nezbytného povolení, povinen zahájit řízení o jejím odstranění. Stavební úřad tedy nemůže volit, zda řízení o odstranění stavby zahájí, či nikoli, ale toto řízení musí zahájit. Jedinou možností, jak odvrátit nařízení odstranění stavby, je dosáhnout rozhodnutí o jejím dodatečném povolení (§ 129 odst. 2 stavebního zákona). V opačném případě, tj. nebude-li stavba dodatečně povolena, pokračuje stavební úřad v řízení o odstranění stavby, v němž vydá rozhodnutí.

[11] V nyní projednávané věci není sporné, že stavební úřad při kontrolní prohlídce zjistil, že dotčená stavba byla provedena bez povolení dle stavebního zákona. Zahájil proto řízení o odstranění stavby, které následně přerušil po dobu vedení řízení o žádosti stěžovatele o její dodatečné povolení. Žádost stěžovatele však stavební úřad rozhodnutím ze dne 11. 6. 2019 zamítl pro nesoulad stavby s územně plánovací dokumentací. Proti zamítnutí žádosti o dodatečné povolení stavby stěžovatel nepodal ani odvolání. Po právní moci tohoto rozhodnutí pokračoval stavební úřad v řízení o odstranění stavby. Vzhledem k tomu, že se jedná o stavbu, která ke svému provedení vyžadovala povolení, které vydáno nebylo, a stavba nebyla povolena ani dodatečně, nařídil rozhodnutím ze dne 6. 11. 2019 její odstranění.

[12] Krajský soud pak dle názoru NSS správně posoudil rozhodnutí žalovaného, který zamítl odvolání stěžovatele a schválil postup a závěry stavebního úřadu, jako zákonné. Žalovaný nepochybil ani tím, že se odmítl zabývat odvolací námitkou, která směřovala proti obsahu změny územního plánu, námitkou nezaviněného zmeškání lhůt pro obranu proti porušené změně územního plánu a tvrzením o tom, že stěžovatel usiloval o změnu územního plánu. Tyto námitky totiž stěžovatel mohl a měl uplatnit v řízení o dodatečném povolení stavby, avšak v řízení o jejím odstranění k nim již přihlížet nelze. Krajský soud při vymezení rozdílných předmětů řízení o odstranění stavby a o jejím dodatečném povolení správně odkázal na rozsudky NSS ze dne 31. 8. 2017, čj. 1 As 197/2017-30, a ze dne 7. 11. 2018, č. j. 9 As 368/2017-48.

[13] Krajský soud rovněž správně dovodil, že s námitkami, které směřují proti obsahu změny územního plánu, nemůže být stěžovatel úspěšný ani v tomto řízení. Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o odstranění stavby neslouží k přezkumu obsahu územního plánu. Krajský soud přiléhavě podotkl, že k tomu slouží řízení o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části podle § 101a a násl. s. ř. s. V případě zmeškání zákonné lhůty pro tzv. abstraktní přezkum mohl stěžovatel iniciovat tzv. přezkum incidenční, avšak toliko v souvislosti s řízením o dodatečném povolení stavby (rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2016, čj. 1 As 115/2016-23, který krajský soud také citoval).

[14] Krajskému soudu nelze vytknout ani jeho závěry, které se týkají nedůvodnosti námitky stěžovatele, že řízení o odstranění stavby mělo být přerušeno do doby přijetí změny územního plánu, resp. územního plánu nového (popř. že mohla být s ohledem na pořizování změny územního plánu prodloužena lhůta stanovená pro odstranění stavby). Krajský soud správně uvedl, že jediným důvodem pro přerušování řízení o odstranění stavby je podle § 129 odst. 2 stavebního zákona zahájení řízení o jejím dodatečném povolení. Přerušování řízení z důvodu pořizování změny územního plánu by za určitých okolností

bylo možné zvažovat jen v řízení o dodatečném povolení stavby (rozsudky NSS ze dne 2. 12. 2015, čj. 3 As 35/2015-32, a ze dne 30. 4. 2020, čj. 6 As 171/2019-37).

[15] V neposlední řadě krajský soud správně posoudil též námitky, které se týkaly údajného porušení zásady legitimního očekávání a právní jistoty. NSS souhlasí se závěrem krajského soudu, že tyto zásady nelze založit na protiprávním stavu (existenci nepovolené stavby). Tento stav přitom musel být stěžovateli (resp. jeho právnímu předchůdci – otci) znám a nemůže se tedy bránit tím, že vědomě postupoval protiprávně a bez povolení přistoupil k dané stavbě. Krajský soud zcela správně zdůraznil s odkazem na rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2017, čj. 6 As 129/2016-35, že vlastnické právo není neomezené a rozhodnutí o odstranění stavby je ústavně konformní způsob zásahu do vlastnického práva za účelem ochrany veřejného zájmu.

[16] Stěžovateli nemůže NSS přisvědčit ani v tom, že jeho situace je něčím výjimečná. Jak již bylo uvedeno, v řízení o odstranění stavby nelze přezkoumávat správnost pravidel územního plánu či jeho změny. V nyní projednávané věci přitom nejde o nic jiného než v mnoha věcech obdobných, tj. o to, že stavebník postavil stavbu bez příslušného povolení, ačkoli stavba toto povolení vyžadovala. Nesouhlasil-li stěžovatel (resp. jeho otec) se změnou územního plánu, která dané stavbě bránila, nemohl postupovat tak, že stavbu nezákonně provedl a teprve následně začal usilovat o příslušnou změnu územního plánu. Takový postup obecně aprobovat nelze.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 větou poslední s. ř. s. zamítl.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu